

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om friskoler og private realskoler m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 134) findes i tidenden sp. 4065, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2559).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Orla Møller: Der er mange hensyn at tage, når der skal formes lovgivning for friskoleområdet. Grundloven har sikret skolefrihed, og der er tradition, en god tradition, for, at samfundet i udstrakt grad med økonomisk støtte sikrer forældrene ret til at give deres børn den skoleform, de ønsker. Derfor findes der en række gamle friskoler her i landet, og derfor er der i de seneste år opstået nye såkaldte småskoler.

Der er politisk enighed om, at sådan bør det være, men problemet er, hvor lille en gruppe børn kan blive, før samfundet finder det urigtigt at yde en økonomisk støtte; et hvilket som helst tal kan i den forbindelse diskuteres. På den anden side: hvilke muligheder skal forældre have for at trække deres børn ud af den offentlige skole, også delvis på det offentliges bekostning? Imellem disse og andre skær skal et folketingsudvalg sejle; enhver løsning kan diskuteres, også den, som udvalget forelægger i dag.

Mit parti finder, at lovforslaget nu med de af ministeren stillede ændringsforslag er et rimeligt kompromis mellem de forskellige hensyn.

Mange af de klassiske friskoler er i vanskeligheder i disse år, deres åndelige baggrund er vel ikke så stærk som tidligere, adskillige af dem er blevet meget små. Det er min opfattelse, at de i udvalget opnåede resultater i form af ændringsforslagene er udtryk for ønsket om, at de i hvert fald ikke skal dø af økonomisk iltmangel; andet og

mere kan tinget heller ikke foretage sig i spørgsmålet om friskolernes liv og død.

Udvalget har dog fundet det rimeligt, at konsekvenserne af et sådant synspunkt også kommer til udtryk i en ordning af befordringsproblemerne, og man har peget på, at en forhandling mellem ministeren og de kommunale organisationer nok kunne medføre en lempelse og en rimelig ordning på dette punkt.

Udvalget har også peget på, at eleverne i de private skoler har en naturlig ret til at blive stillet på linje med andre elever, både hvad angår specialundervisning, elev-sociale goder og fagligt-pædagogiske ydelser.

Et problem har udvalget måtte opgive at finde en tilfredsstillende løsning på, nemlig det såkaldte københavnerlønspøblem. Måske vil det være muligt for ministeren at puffe lidt til kommunerne, så også dette problem kan finde en løsning; adskillige af de private realskoler afhjælper jo direkte et behov for det kommunale skolevæsen, og derfor skulle det egentlig være interesseret i at være med til en hjælp til de pågældende skoler.

Jeg kunne personlig have ønsket en gennemgang og en ny udarbejdelse af de tilsynsregler, som loven arbejder med, men jeg har ikke kunnet finde megen forståelse for et sådant synspunkt og har affundet mig med, at de nu bliver stående.

Derudover vil jeg gerne notere med tilfredshed, at bestemmelsen, som angik betingelserne for tilskud til renter af lån med pant i skolerne udgår. Jeg kritiserede disse bestemmelser ved lovforslagets første behandling, og jeg rækker ministeren en blomst til tak for, at han tog konsekvensen.

Med disse ord skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse ved tredje behandling.

Ellen Strange Petersen: Jeg vil også gerne på min gruppes vegne anbefale både ændringsforslagene og lovforslaget som helhed til vedtagelse.

Der har i undervisningsudvalget været et godt og fordrageligt samarbejde; fra alle sider har der, som også hr. Orla Møller understregede det, været enighed om, at friskoler og private realskoler skal sikres rimelige forhold, så de fortsat kan være et alter-

[Ellen Strange Petersen.]

nativ til den offentlige skole, men at det samtidig er nødvendigt af hensyn til de offentlige udgifter at stille rimelige betingelser for støttens udnyttelse. Flere af ændringsforslagene viser, hvordan udvalget har arbejdet og på flere områder bevæget undervisningsministeren til at stille ændringsforslag.

Personlig glæder jeg mig især over ændringsforslag nr. 3, hvorefter der stilles samme minimumskrav på 10 elever pr. klasse for hele skoleforløbet til og med 10. årgang, medens der i det oprindelige forslag blev krævet 12 elever på 8.-9.-klassetrinet. Jeg vil gerne føje min tak til hr. Orla Mølbers for dette.

Af betænkningen fremgår det, at udvalget endnu har en række ønsker for de private skoler, ønsker, som man henstiller til ministeren at søge at få kommunerne til at være med til at opfylde. Det gælder f. eks. transportproblemet: udvalget finder det rimeligt, at kommunerne yder tilskud til befordringsudgifter i samme omfang som for eleverne i den offentlige skole. Det gælder specialundervisning: udvalget udtaler håbet om, at der kan etableres en ordning, så en privat skole for elevens hjemstavnskommunes regning kan henvise en elev til specialundervisning i en anden skole i den kommune, hvori den private skole er beliggende; det er et problem, der særlig har betydning for de private kostskoler.

I øvrigt mener vi, at de elev-soziale og faglig-pædagogiske ydelser, der står til rådighed for den offentlige skoles elever, så vidt muligt også må kunne stå til rådighed for eleverne i de private skoler. Efter den ændring, folketinget nylig vedtog til folkeskoleloven, vil eleverne i kommuneskolerne kunne få undervisning i et fremmedsprog fra 5. klasse. En privat skole, der ikke magter at indføre en sådan undervisning, vil, som det fremgår af betænkningen, kunne optage samarbejde med en anden privat-skole eller med en kommunal skole om undervisning i dette fag.

De private skoler ud over landet er meget forskellige; vi mener i udvalget, at der tages rimelige hensyn til disse forskelligheder, og at loven betyder en fornuftig ajourføring af bestemmelserne for skolerne.

Jeg skal derfor som sagt anbefale.

Evan Jensen: Af ændringsforslagene vil jeg gerne hæfte mig ved forbedringen af § 12. § 12 omhandler jo børnehaveklasse, og i lovforslaget krævedes der 10 elever pr. klasse pr. finansår. Der er nu stillet forslag om, at dette ændres til 10 elever i gennemsnit for 3 finansår. For en række af de små friskolekredse er det jo således, at elevtilgangen kan være ret varierende, og det kunne derfor være svært hvert eneste år at finde 10 elever til børnehaveklasse.

Ændringen til stk. 1, 1) c, også i § 12, hvor tallet 12 elever nedsættes til 10 elever pr. klasse, for så vidt angår 8.-10. årgang, finder jeg også meget tilfredsstillende, da der jo i 1.-7. årgang kun kræves 10 elever pr. klasse.

§ 16 ændres således, at kravene til elevtal i de små friskoler lempes. Ifølge lovforslaget bemyndiges undervisningsministeren til indtil 1975 at fravige lovforslagets krav om 10 elever pr. klasse. Dette ændres for de i stk. 2 nævnte skoler på den måde, at årstallet 1975 udgår, og jeg vil gerne takke for, at dette ændringsforslag er stillet.

Jeg vil gerne anbefale de stillede ændringsforslag. Jeg mener, at de alle er en håndsrekning til de private skoler.

Jeg vil også gerne understrege et par afsnit i betænkningen. For det første udvalgets henstilling til ministeren om at optage forhandling med kommunerne om tilskud til befordring for elever i friskolerne. Jeg håber meget, at en sådan forhandling vil kunne resultere i, at kommunerne yder et tilskud til befordring, der svarer til kommunernes udgift til befordring pr. elev i den offentlige skole.

Det andet i betænkningen, jeg gerne vil hæfte mig ved og understrege, er udvalgets forhåbning om en ordning, der giver en privat skoles elever mulighed for specialundervisning ved en anden skole i den kommune, hvor den private skole er beliggende, således at vi kan undgå unødigt rejseri og andre besværligheder.

Der har i friskolekredse i forbindelse med dette lovforslag været en hel del kritik. Det er jo forståeligt, når man mener, at et lovforslag, der fremsættes, ikke er rimeligt over for den befolkningsgruppe eller det område, som lovforslaget nu omhandler, at man så kritiserer det, der er foreslået. Det er navnlig værd at hæfte sig ved den kritik, der har

[Evan Jensen.]

været rejst i forbindelse med dette lovforslag, for så vidt udspringer af interesse for friskolens bevarelse også i fremtiden.

Jeg er af den opfattelse, at lovforslaget med de ændringsforslag, der nu er kommet til, giver friskolerne og de private skoler i øvrigt mulighed for også fremover at løse deres meget vigtige pædagogiske opgave. Derfor vil jeg gerne på venstres vegne anbefale ændringsforslagene såvel som lovforslaget i det hele taget.

Meta Ditzel: Jeg vil gerne på det radikale partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Som jeg omtalte i min tale ved første behandling, er det i overensstemmelse med vore begreber om frihed for det enkelte menneske, når vi hævder, at der bør være plads for og økonomisk støtte også til friskoler, ikke mindst da vi har erfaring for den betydning, de har haft for skolevæsenet i vort samfund. Derfor er vi også meget tilfredse med, at det er lykkedes udvalget at blive enig om visse betydende ændringer i det oprindelige lovforslag, og jeg finder det naturligt at takke ministeren, fordi han har stillet disse ændringsforslag.

En del af ændringsforslagene er omtalt, men jeg vil dog gerne særlig fremhæve enkelte ting, jeg finder meget betydningsfulde, bl. a. at kravet til elevtallet i børnehaveklasserne lempes, så der i stedet for de 10 elever pr. klasse pr. år i gennemsnit kræves 10 elever for de sidste 3 år, og at der som gennemsnit pr. klasse i 8.-10. årgang ligeledes for de seneste 3 år kræves 10, ikke som først foreslået 12. Det ville ramme 8.-9. klasserne urimelig hårdt at kræve 12 i gennemsnit her, når der kun kræves 10 i gennemsnit pr. klasse fra 1.-7. årgang.

Jeg vil gerne udtrykke håbet om, at ministerens forhandlinger med kommunerne angående tilskud til befordring vil give et positivt resultat, og at det også vil blive muligt at sikre eleverne sociale og faglig-pædagogiske ydelser i samme omfang som elever i den offentlige skole.

Med disse bemærkninger vil jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse med de af ministeren stillede ændringsforslag.

Poul Dam: Som det fremgår af betænkningen, kan også jeg tiltræde lovforslaget og ændringsforslagene. Jeg har derimod svært ved at anbefale dem. Jeg tror, at vi her har en lovgivning, som på ingen måde løser nogen centrale problemer omkring den undervisningsfrihed, som har været en tradition i Danmark siden grundloven af 1849.

Det er jo ikke for ingenting, at friskolen og de andre grundtvigske skoleformer regnes som Danmarks vigtigste bidrag til den internationale pædagogik. Det er måske ikke så anerkendt her i landet, som det er anerkendt i udlandet, men en gang imellem har man vel lov til at interessere sig for, hvad udlandet mener om disse ting. Det er ikke så meget, fordi der har været særlig fremragende lærere og skoleledere og forstandere og alt muligt andet i disse skoleformer — det har der naturligvis også — men det er mest dette, at disse skoler har været udtryk for et fundamentalt anderledes princip med hensyn til forholdet mellem samfund og undervisning, end man har haft i de fleste andre lande, nemlig dette at ansvaret for børnenes undervisning i første række påhvilede forældrene, at forældrene havde en moralsk pligt til at sørge for, at den var god, men at de også havde en ret til at bestemme over undervisningen, for så vidt også i modsætning til samfundets ret til at bestemme over børnenes undervisning. At det er denne forældreinteresse og denne forældrepligt, der lå bag oprettelsen af de mange grundtvigske friskoler, er jo velkendt, og når disse friskoler overhovedet eksisterer i vore dage, er det, fordi den åndelige baggrund har været stærk nok til, at bære igennem over 100 år.

Hr. Orla Møller, der ikke kommer så meget i disse kredse, mente, at den åndelige baggrund ikke var så stærk mere. Jeg tror, det er helt forkert. Kredsene omkring vore friskoler og mange af de grundtvigske kredse i landsognene hører til de kulturelle brændpunkter i landsognene. Men det er klart, at med den almindelige affolkning af landsognene, som vi har, må også befolkningsunderlaget for at holde disse friskoler i gang være svundet ganske betydeligt.

Det er langt mere det, som er forklaringen på, at friskolerne har svært ved at skaffe det fornødne elevtal i vore dage, end det er et

[Paul Dam.]

eller andet med, at den åndelige baggrund er væk. Det grundtvigske i snæver forstand er der måske ikke så meget af mere, men det, at forældrene føler sig ansvarlige for skolen og danner en virkelig levende forældre-kreds omkring den, er i live stadig væk, langt mere end det er om nogen offentlig skole.

Derfor er det godt, hvis friskolerne ikke holdes i live ved hjælp af lovgivningen, men i hvert fald ikke af lovgivningen forhindres i at leve videre. Og her må man nok lige gøre sig klart, at samfundsudviklingen har medført, at den del af en families indtægter, som igennem skatter går til at betale de offentlige udgifter, er blevet så meget større i vore dage, at det er sværere i dag at betale sine børns undervisning, end det har været for 100 år siden.

Det er derfor en utopi, men efter min mening en skøn utopi, at friskoler helt skulle betales af forældrene selv, skønt jeg må have lov at sige, at når man ser en række af de bestemmelser, der er i denne lov, og en række af de muligheder for offentlig indblanding i friskolernes liv, som dermed foreligger, må man næsten opfordre folk til at ofre det, det koster at udnytte skoleundervisningsfrihedsparagraffen fuldt ud og lave en skole, som ikke får offentlig støtte, men til gengæld har den fulde frihed, som efter min mening er så væsentlig for mennesker.

Der er en uløst konflikt i denne lov: ønsket om, at undervisningsfriheden skal være en realitet på den ene side, og på den anden det, at en støttelovgivning, som medfører, at der ofres betydelig større beløb på børn i friskolerne end i de offentlige skoler, naturligvis ikke er særlig rimeligt. Det er et problem, hvor store grupper der skal have friheden. Ja, det var ikke det, hr. Orla Møller sagde, det er en parafrase over det og måske en lidt illoyal parafrase. Men det er alligevel dér, det snerper hen. Vil vi give det enkelte menneske friheden, eller er vi kun interesseret i at give et vist antal mennesker friheden? Det er noget, der er ganske reelt i en lang række henseender i vore landkommuner i dag på grund af det svindende befolkningsgrundlag. Vil vi sige: nu er der så få mennesker, nu holder vi op med at tage hensyn til dem? Det er det, der i nogen grad

sker her. Jeg forstår, hvorfor det sker, jeg vil stemme for det for at undgå yderligere snak om denne lovgivning i øjeblikket, men jeg beder om, at man er opmærksom på, hvad det er, man gør, nemlig at man yderligere truer dels undervisningsfriheden, dels kulturlivet, folkelivet i vore landsogne, noget, som det efter min mening er nødvendigt at gøre noget ved.

Der er stillet et par ændringsforslag, og dem er vi glade for, men hvad betyder disse ændringer nu? Ja, det vil kun være muligt for et ganske forsvindende lille antal af de ældre grundtvigske friskoler på landet at have børnehaveklasse. En række af de friskoler, som netop i de forløbne 10 år har startet med børnehaveklasse, har lavet et værdifuldt arbejde med dem, et arbejde, som forældrekrædsen har stået helhjertet bag, vil ikke være i stand til at holde børnehaveklasse i fremtiden med disse tal.

For 8.-9. klassernes vedkommende betyder det, så vidt jeg kan regne ud, at ingen friskole — selv ikke den største i landet — vil kunne være sikker på at have 8. og 9. klasse hvert år. Det vil sige, at selv dér, hvor den største af landets grundtvigske friskoler uden for byerne eksisterer, er der ikke et frit valg, for der er valget mellem et offentligt skolevæsen, som begynder med en børnehaveklasse og ender med en 8.-9. klasse, og så at give børnene den begrænsede undervisning fra 1. til 7. klasse. Det er ikke ligestilling. Det kan måske ikke være anderledes, men man skal være klar over, hvad det er, man gør her: dette er ikke en sikring af forældrenes fuldstændige frihed.

Jeg tror i og for sig, at der kun er én vej ud af dette problem, og det er en så radikal ændring af det hele, at jeg nok skulle lade være med at stille ændringsforslag om det: det er det gode gamle princip om, at skolepengene skal følge barnet. Hvis det er sådan, at den udgift, som kommunen, det offentlige i det hele taget, har til et skoleseende barn, tilfalder den friskole, som barnet anbringes i, er resten af ansvaret forældrenes, og så ofres der ikke mere pr. barn til friskolebørnene end til andre børn. Så havde man klaret konflikten. Men der er altså en eller anden mærkværdig grund til, at dette gamle princip aldrig nogen sinde har kunnet gennemføres, og jeg har ikke turdet stille

[Poul Dam.]

forslag om det her nu. Nu ser vi, hvor galt det går med friskolerne. Går det helt galt, må vi se at komme med det forslag engang i fremtiden.

Undervisningsministeren (*Helge Larsen*): Jeg vil gerne begynde med at takke udvalget for det arbejde, der er udført, og for de drøftelser, vi har haft i udvalget om alle disse væsentlige problemer. Et af udgangspunkterne for det foreslåede var jo en henstilling fra folketingsudvalget, der i sidste samling behandlede tilskudsreglerne til de frie skoler, en henstilling om at søge at skærpe kravene på disse områder. Det er det, der sker på flere punkter; vi er under udvalgsforhandlingerne blevet klar over, at skærperne var for stærke på enkelte områder, vi lempet dem, som fru Ellen Strange Petersen, hr. Evan Jensen og fru Meta Ditzel nævnte det, for elevtallet på 8., 9., 10. klassetrinet, og vi gør det for børnehaveklasserne. Vi gør det navnlig på et område, som vedrører de små, gamle friskoler, og jeg føler mig overbevist om, at med de ændringer, som er foreslået, vil det ikke være økonomiske vanskeligheder, der vil hindre disse skoler i at fortsætte, hvis de hindres i det overhovedet. Jeg ønsker ikke, at dette skal ske, men som hr. Poul Dam nævnte det, er der i den befolkningsforskydning, der foregår i samfundet, en ændring i befolkningsgrundlaget for disse skoler, som giver dem vanskeligheder. Jeg mener, at vi med de foreslåede ændringer i det oprindelige lovforslag, giver disse skoler de muligheder for at fortsætte, som vi kan give dem fra lovgivningsmagtens side.

Hr. Orla Møller, som jeg i øvrigt takker for venlige bemærkninger om, at stk. 2 udgår af § 12, var inde på spørgsmålet om befordringsgodtgørelse, og andre ordførere var inde på det samme. Vi vil efter henstilling fra udvalget tage dette spørgsmål op ved en forhandling med kommunerne og skal se, hvor langt vi kan komme med en løsning.

Hr. Poul Dam gjorde nogle principielle

betragtninger gældende over friskolernes stilling og forældrefriheden. Jeg forstår meget vel de synspunkter, som er fremført, jeg tror også, vi kan sige, at der næppe om overhovedet er noget land, som giver så gode vilkår for forældre til at oprette og drive skoler, som vi gør det. Om de er tilstrækkelig gode, vil naturligvis kunne diskuteres, men problemet er jo ikke blot at give denne frihed, men også at have en folkeskole åben for alle, som kan give børnene de bedst mulige vilkår. Der er i disse to synspunkter over for hinanden en brydning, som hr. Poul Dam nævnte her. Løsningen: skolepenge, der følger barnet, har ingen nogen sinde turdet gå ind for; jeg tror, de konsekvenser, det vil have for kommunernes ansvar for at skulle have en skole, der er til rådighed for alle, vil være meget store, og det er vel netop disse konsekvenser, man er meget tilbage for.

I øvrigt er jeg enig i, at disse frie skoler hyppigt betyder en væsentlig kulturel aktivitet i sognene, en kulturel aktivitet, som jeg håber må kunne fortsætte. Jeg vil dog gerne føje til for at være fuldt ud retfærdig, at sådan kulturel aktivitet er i mangfoldige tilfælde også knyttet til folkeskolen. Jeg håber, at folkeskolen kan bidrage yderligere dertil i den kommende tid.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-7, ændringsforslag nr. 1, § 8, således ændret, §§ 9-11, ændringsforslagene nr. 2-4, § 12, således ændret, §§ 13-15, ændringsforslagene nr. 5 og 6, § 16, således ændret, og §§ 17 og 18

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om Københavns universitets placering og universitetscentre.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 60) findes i tidenden sp. 2221, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1793).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Camre: Det er næppe for meget at sige, at det lovforslag, vi her behandler, er blevet forvandlet, siden det i sin første udgave blev fremsat i marts 1968. Dengang omhandlede lovforslaget kun de tre bestående universiteter i konkret form, medens løsningen af spørgsmålet om nye centre var udskudt til en uvis fremtid. Lovforslaget blev som bekendt ikke færdigbehandlet, og forslag nr. 2 fra marts 1969 fik samme skæbne.

Det lovforslag, vi i dag har til anden behandling, altså den tredje reviderede udgave, har til alt held undergået en betydelig skønhedsbehandling under udvalgsarbejdet. Jeg vil gerne her give udtryk for en tilfredshed med, at undervisningsministeren og udvalgets flertal på en række punkter har bøjet sig for socialdemokratiets kritik af det oprindelige forslag.

Det er desværre ikke lykkedes for os at få ændret alle de fejl og mangler, som lovforslaget er behæftet med, og det kan nok undre, at ministeren og regeringspartierne og SF har så svært ved at indse, hvad det er, der mangler at gennemføres af ændringer.

Jeg vil gerne først nævne, hvad det er, vi finder det er opnået af værdifulde og positive ændringer. Her finder jeg, at løsningen omkring Københavns universitets udbygning er noget meget væsentligt. Vi ser med tilfredshed på gennemførelsen af nødløsningen som et foreløbigt arrangement omkring Københavns universitets udbygningsproblemer, en nødløsning, som gennemføres på

Nordamager, ligesom vi er meget tilfredse med, at vi nu har mulighed for at få gennemført en permanent langsigtet udbygning af Københavns universitet i den såkaldte Kalvebod Kile, altså i den sydlige del af Københavns kommune og i Tårnby kommune.

Som det er blevet fremhævet af mit partis ordfører ved første behandling af dette lovforslag, hr. K. B. Andersen, havde socialdemokratiet håbet, at der ville være blevet tid til også at arbejde med centertankerne og med spørgsmålene omkring det frie universitet. Det ville være forkert at sige, at vi er nået til nogen nærmere konkretisering af problemerne heromkring. Der er enighed i udvalget om, at centerideerne må videreudvikles, således at der senest i 1972-73 kan fremlægges en helhedsplan for udbygningen af alle uddannelsescentrene, men jeg tror ikke, det er for meget at sige, at der uden for socialdemokratiets rækker ikke hersker en udelt tilslutning til en realisering af en centerorienteret omstrukturering af al den videregående uddannelse.

Jeg vil gerne erkende, at vi heller ikke i socialdemokratiet er helt færdige med overvejelserne af, hvilken struktur uddannelsen efter folkeskolen skal have, men så meget står i hvert tilfælde fast, at vi ønsker, at det nuværende forældede universitet ophører at eksistere. Det er baggrunden for den manglende bevægelighed i uddannelsessystemet. Det er en væsentlig faktor i henseende til at skabe ulighed i vort samfund, og dette er ment både i økonomisk og i kulturel henseende, og det er med sit ofte helt forældede uddannelsesindhold og sin manglende evne til at uddanne kritiske og samfundsbevidste borgere med til at opretholde et samfundssystem, som ikke mere er i stand til at løse vor tids mest alvorlige problemer.

Men det er ikke bare i forhold til de store fundamentale problemer ved selve vort system, at uddannelsesapparatet svigter. Det er også over for en ganske lang række helt jordbundne spørgsmål, vi har meget svært ved at komme igennem med løsninger. Socialdemokratiet ønsker derfor at skabe et uddannelsessystem, der bygger på en integration af forskellige uddannelsestyper, alle uddannelsestyperne ud over folkeskolen, således at vi opnår et sammenhængende uddannelsessystem, mellem hvilket og folke-